

פרשת וארא

כוחה של השפעה (ז', כ', כג')

"...ויהפכו כל המים אשר ביאור לדם... ויפן פרעה ויבוא אל ביתו"

ויבוא אל ביתו - מובא במדרש שמכת דם לא היתה בבית פרעה. שפרעה לא חשש ולא הרגיש במכת ה' יתברך.

וכתב לבאר בספר מעייני חיים, מדוע לא היתה ולא שלטה בבית פרעה זו המכה?

והטעם: משום שמשוה נתגדל בבית פרעה אי אפשר שלא השפיע על פרעה האויר שמשוה פיזר באותו בית, וריח גן עדן שהיה נודף ממנו, שמשוה מזה בודאי דבק בפרעה. כמו שהשפעת יוסף השאירה בו איזה שהם רישומים טובים כלפי עם ישראל. שהרי שלושה חודשים הורידו אותו מכסא המלכות, מפני שהיה מתנגד למזימתם הרעה שיזמו המצרים נגד בני ישראל לענותם ולשעבדם.

וכמו כן רואים בהמשך שאמר פרעה ה' הצדיק ואני ועמי הרשעים. וזאת גם לאחר כל רשעתו ואכזריותו ולאחר שהקשה ה' את ליבו מטעם הכמוס עימו. וזה אות שמכל מקום היה בנפשו הרהור של כניעה, אפי' לרגע אחד השפיל וביזה עצמו להודות שהוא רשע, דבר זה מורה על הרושם הדק שנתדבק בו מזמן שמשוה היה מתגורר בביתו. וחז"ל שואלים מה שכרו נטל על כך? "לא תתעב מצרי כי גר היית בארצו". (מכילתא דרשב"י יב', לד'). משמע שאמירת פרעה ה' הצדיק השפיעה גם על מצריים. שבשביל אמירתו הנועזה נגד הטבע שלו ונגד היועצים הרשעים שלו נמשכה ההשפעה גם על עמו.

ויותר מכך יש לומר, שלא רק בגלל אמירת פרעה, ה' הצדיק ואני ועמי הרשעים, זכו להכנס לעם ישראל אחר ג' דורות. אלא גם משום 'כי גר היית בארצו', כלומר בגלל עצם שהותם של עם ישראל במצריים, ועל ידי מידותיהם הטובות צניעותם ועמידתם החזקה שהחזיקו מעמד באמונתם אף אחרי השעבוד והנסיונות הקשים, נגרם שמשוה נתדבק בהם במצרים, עד כדי כך שראויים להכנס אחר תקופה מסוימת של שלושה דורות לעם ישראל ע"י גרות. בגלל שגר היית בארצו והושפעו ממך המצרים יש להם האפשרות לבוא בקהל אחר גירות. זהו כוחה של השפעה!!!